

FISKIVINNA

HUGSJÓNARLIGT STRÍÐ ER NÚ UM FISKIVINNUSKIPANINA

Fiskivinnunýskipanin er størsta orrustan í føroyskum politikki, síðani fullveldismálið var heitast

Høgni Hoydal, Poul Michelsen og Aksel V. Johannesen hava sent úr, hvat samgongan vil

Árni Gregersen

Álitið um fiskivinnunýskipanina er komið.

Tað tók sína tíð og hevur fingið nógvar viðmerkingar á vegnum, men tað er ikki fyrr enn nú, at stríðið byrjar av álvara.

Politiska stríðið fer at snúgvá seg um, hvør í framtíðini sleppur at veiða tann fisk, sum føroyingar hava rætt at veiða. Tað er bæði botnfisk og annan fisk á føroysku landleiðini, men eisini tær kvotur sum føroyingar keypa ella samráða seg til.

Í lútuni siggja teir triggir samgonguleiðararnir ógvuliga stálsetir út. Teir hava sent eitt alment skriv út, har teir gera púra geitt, hvat samgongan vil:

Allur fiskiskapur skal vera lívfrøðiliga, búskaparliga og samfelagsliga burðardyggur.

- Fiskiríkidømið er ogn Føroya fólks og kann ongan tíð gerast privat ogn.

- Vit skulu tryggja burðardygga stovnsrøkt og størstu langtíðarveiðu av øllum okkara stovnum. Vit skulu gerast undangonguland, ið hevur fremstu vitan og gransking um allar fiskastovnar og vistskipanir í havinum.

- Fiskirættindi skulu ikki longur seljast privat. Ístaðin skal tað almenna bjóða rættindi út fyri hóskaði tíðarskeið í eini marknaðargrunðaðari skipan.

- Rættindini at fiska skulu vera á føroyskum hondum, og sáttmálar við manningarfeløgini skulu haldast.

- Somu rættindi og treytir skulu vera at bjóða seg fram at reka vinnu og skapa fjølbroytt virksemi, nýskapan og menning kring landið.

- Veiddur fiskur skal verða atkomiligur hjá føroyskum virkjum at bjóða uppá.

- Endamálið er at meirvirka og virðisøkja alt fiskatilfeingið mest møgult. Og vit vilja økja munandi um gransking, royndir og vitan, ið kunnu tryggja hetta.

- Virðið av atgongdini at fiska – tann sonevnda tilfeingisrentan – eigur í størst møguligan mun at fella til landskassan.

Ósemja um rættindini

Nógv av hesum mótir mótstøðu, bæði í politisku skip-

anini, men eisini millum teirra sum reka vinnu í dag.

Fyrst og fremst er tað um hvør skal fáa rættindi at veiða av føroysku kvotunum og hvussu hesi fáa kvoturnar ella rættindini.

Politiskt hevur hendan samgongan frá fyrsta degi sagt, at útluting ella politisk útluting ikki longur skal vera ein møguleiki. Nú skulu rættindini bjóðast út og tað skal vera ein marknaðartilgongd at fáa tey.

Tað vil siga, at tey sum vilja sleppa at fiska mugu í framtíðini bjóða uppá hesi rættindi og gjalda fyri tey. Enn er ikki avgjørt, hvussu langa tíð rættindini kunnu keypast fyri í senn – styttir ella longri áramál.

Vinnan hevur ferðir eftir

ferð sagt, at hon vil sleppa undan uppboðssølum, men sigur seg nú heldur vilja gjalda tilfeingisgjald, sum hon annars ikki vildi virta av fyri nøkrum árum síðani.

Og andstøðuflokkarnir taka í stóran mun undir við vinnuni.

Teir siga, at teir kunnu taka undir við øðrum pørtum av álitinum, men uppboðssølan av rættindunum stendur ikki ovast á teirra dagsskrá.

Klassiskt politiskt stríð

Í veruleikanum er talan um eitt klassiskt politiskt stríð millum høgra og vinstra. Høgraflokkarnir vilja, at tey, sum í lútuni sita við rættindunum, skulu varðveita

rættindini og kanska gjalda eitt sindur fyri tey.

Vinstraflokkarnir vilja hinvegin, at so stórir partur av tí sum kemur inn fyri okkara tilfeingið kemur øllum samfelagnum til góðar – ikki bert teimum, sum hava fingið rættindini at fiska.

So vit siggja enn einaferð stríð um tey virðir, sum eru í landinum. Hvør skal hava atgongd til tey og hvør skal hava ágóðan?

At tað eisini eru onnur argument um nýggj skip og so góðan fisk sum tilber er sjálvandi, men klassiski politikkurin er tað, sum fer at avgera, hvat slag av fiskiskipan vit øll vakna upp til nýggjárs morgun 2019.

Ógvusliga stríðið fer í gongd nú.

Johnny í Grótinum var formaður í nýskipanarnevndini

Høgni Hoydal, landsstýrismaður í fiskivinnumálum, setti 21. januar 2016 ein bólk við hesum fólki:

Johnny í Grótinum, stjóri - Búskaparfrøðingur Formaður
Hans Ellefsen, adjunktur - PhD Búskaparfrøðingur Næstformaður
Árni M. Dam, sjálvstøðugur - Skipari og handelsútbúgving Nevndarlimur
Eyðna í Homrum, fiskifrøðingur - PhD Lívfrøðingur Nevndarlimur
Herálvur Joensen, stjóri - Løgfrøðingur Nevndarlimur
Kristina Samuelsen, advokatur - Løgfrøðingur Nevndarlimur
Egil Olsen, fiskivinnuráðgevi - Fiskivinnufrøðingur Nevndarlimur
Unn Laksá, granskingarleiðari - PhD Stjórn málafrøðingur Nevndarlimur
Malan Johansen, deildarleiðari - Búskaparfrøðingur Nevndarlimur

Afturat arbeidsbólkinum er sett eitt skrivaratoymi (sekretariat) við hesum fólki:

Herit V. Albinus, búskaparfrøðingur
Jens Helgi Toftum, fiskivinnufrøðingur
Rúna F. Guttesen, lögfrøðingur